

**КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА
ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансового менеджменту,
протокол № 6 від "9" січня 2020 р.
Зав. кафедри _____ Ситник Н.С.
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТА (ІНДИВІДУАЛЬНІ
НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ)
І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ
ВИКОНАННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

СТРАХУВАННЯ

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: 051 «Економіка»
(код та найменування спеціальності)

спеціалізація: «Інформаційні технології в бізнесі»
(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: бакалавр
(бакалавр, магістр)

Укладач:

**Гринчишин Ярослав Миколайович,
доцент кафедри фінансового
менеджменту,
кандидат економічних наук, доцент
(ПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)**

ЛЬВІВ 2020

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1.	ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ	3
РОЗДІЛ 2.	ЗМІСТ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ ВИКОНАННЯ	4
РОЗДІЛ 3.	ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ	7
РОЗДІЛ 4.	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	7

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Індивідуальне науково-дослідне завдання є додатковою частиною самостійної роботи студента над навчальною дисципліною «Страхування».

Творча (евристична), наближена до наукового осмислення і узагальнення робота можлива лише як результат організації самостійного навчання з обов'язковою присутністю в ній цілей дослідження та їх досягнення за допомогою ефективних технологічних схем самоосвіти. Крім того, така робота повинна бути індивідуалізованою, з врахуванням рівня творчих можливостей студента, його навчальних здобутків, інтересів, навчальної активності тощо.

Практична реалізація такого принципу навчання пов'язана із використанням в навчальному процесі індивідуальних навчально-дослідних завдань. Індивідуальне навчально-дослідне завдання є видом позааудиторної самостійної роботи студента навчального, навчально-дослідницького чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується разом із складанням підсумкового іспиту із даної навчальної дисципліни.

Метою ІНДЗ є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчальної дисципліни «Страхування» та розвиток навичок самостійної роботи.

Зміст ІНДЗ. ІНДЗ – це завершена теоретична або практична робота в межах програми навчальної дисципліни, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських і практичних занять, охоплює одну тему (декілька тем) або зміст навчальної дисципліни в цілому.

Індивідуальні завдання виконують студенти самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом. ІНДЗ виконується студентом після самостійного вивчення програмного матеріалу.

Мета індивідуального навчально-дослідного завдання - самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

ІНДЗ включає наступні елементи наукового дослідження:

- практична значущість;
- комплексний і системний підходи до вирішення поставленого завдання;
- використання сучасних теоретичних методологій і наукових розробок та досліджень за даною темою;
- застосування творчого підходу й відбиття власного бачення вирішення поставленого завдання.

РОЗДІЛ 2. ЗМІСТ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Структура індивідуального навчально-дослідного завдання:

- вступ – зазначається тема, мета та завдання роботи та основні її положення;
- теоретичне обґрунтування – виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- методи (при виконанні практичних, розрахункових, моделюючих робіт) – вказуються і коротко характеризуються методи роботи;
- основні результати роботи та їх обговорення – подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;
- висновки;
- список використаних джерел.

Теми індивідуальних навчально-дослідних завдань (рефератів)

Теми рефератів	Номер теми згідно робочої програми
1. Історія розвитку страхових відносин	1
2. Самострахування: його переваги, вади і перспективи розвитку	1
3. Порівняльна характеристика систем класифікації страхування, які використовуються в Україні й у країнах Європейського Союзу.	2
4. Форми проведення страхування: погляд у перспективу	2
5. Страховий андерайтинг в системі ризик-менеджменту	3
6. Специфіка ризиків у страхуванні відповідальності	3
7. Тенденції і перспективи розвитку страхового ринку України	4
8. Рекламна робота страхової компанії	4
9. Особливості рейтингів страхових компаній	5
10. Особливості діяльності товариств взаємного страхування	5
11. Державне регулювання страхової діяльності у країнах Європейського Союзу	6
12. Зарубіжний досвід страхування життя та перспективи його впровадження в Україні	7
13. Порівняльна характеристика систем медичного страхування у зарубіжних країнах	7
14. Стан і перспективи розвитку авіаційного страхування в Україні.	8
15. Досвід зарубіжних країн у страхуванні майна юридичних осіб	8
16. Страхування відповідальності за екологічне забруднення: проблеми і перспективи проведення в Україні, зарубіжний досвід	9

17. Створення і функціонування міжнародної системи страхування «Зелена карта»	9
18. Тенденції розвитку світового ринку перестраховання	10
19. Історія розвитку перестраховання	10
20. Інвестиційна діяльність страхових компаній в Україні та в країнах Європейського Союзу.	11
21. Методика оцінки фінансового стану страхових компаній у країнах Європейського Союзу	12
22. Попереджувальна (превентивна) діяльність страховика	12

Тема реферату повинна відповідати порядковому номеру студента у списку групи.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Законодавчі і нормативні документи

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/435-15> (дата звернення 10.11.2019).
2. Про страхування : Закон України від 7 бер. 1996 р. № 85/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 10.12.2019).
3. Про страхування. Проект Закону України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53904 (дата звернення 10.1.2019).
4. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків : Закон України від 12 лип. 2001 р. № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14> (дата звернення 10.12.2019).
5. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 2 бер. 2015 р. № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19> (дата звернення 10.12.2019).
6. Про акціонерні товариства : Закон України від 17 вер. 2008 р. № 514-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17> (дата звернення 10.12.2019).
7. Вимоги до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя : затверджені розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 14 лист. 2017 р. № 4258. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0101-18> (дата звернення 10.12.2019).
8. Вимоги до організації і функціонування системи управління ризиками у страховика : затверджені розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 4 лют. 2014 р. № 295. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0344-14> (дата звернення 10.12.2019).
9. Додаткові вимоги до договорів страхування життя : затверджені розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у

сфері ринків фінансових послуг від 1 черв. 2017 р. № 2172. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-17> (дата звернення 10.1.2019).

10. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів) : затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 7 груд. 2016 р. № 913. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/913-2016-%D0%BF> (дата звернення 10.12.2019).

11. Методика формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя затверджена розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17 груд. 2004 р. № 3104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0019-05> (дата звернення 10.12.2019).

12. Методика формування резервів із страхування життя : затверджена розпорядженням Державної комісії, з регулювання ринків фінансових послуг України від 27 січн. 2004 р. № 24. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0198-04?lang=ru> (дата звернення 10.12.2019).

13. Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика : затверджене розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 7 черв. 2018 р. № 850. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/z0782-18> (дата звернення 10.12.2019).

Основна література:

14. Александрова М. М., Петрук О. М., Уллубієва К. К. Страхування : навч.-мет. посіб. Житомир : ЖДТУ, 2011. 184 с.

15. Вовчак О. Д. Страхування : навч. посіб. Вид. 3-тє, стереотипне. Львів: Новий Світ-2000, 2006. 480 с.

16. Горбач Л. М., Кадебська Е. В. Страхування : підруч. Київ : Кондор, 2016. 544 с.

17. Дьячкова Ю. М. Страхування : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 240 с.

18. Журавльова Т. О., Дем'янчук М. А. Страхування : навч. посіб. Одеса, 2017. 296 с.

19. Логутова Т. Г. Страхування : навч. посіб. Маріуполь : ПДТУ, 2011. 226 с.

20. Плиса В. Й. Страхування : підруч. Київ : Каравела, 2010. 472 с.

21. Страхування : підруч. / за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2008. 1019 с.

22. Страхування: підруч. / кер. авт. кол. і наук.ред. С. С. Осадець. Київ : КНЕУ, 2006. – 599с.

23. Страхування: теорія та практика: навчальний посібник / Н. М. Внукова та ін. ; за заг. ред. Н. М. Внукової. Харків: Бурун Книга, 2004. 376 с.

Додаткова література:

24. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М. Страхувальний менеджмент : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2018. 252 с.
25. Безугла В. О., Постіл І. І., Шаповал Л. П. Б 40 Страхування: навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. 582 с.
26. Волохова Л. Ф., Захаренко В. В. Зарубіжний досвід розвитку ринку страхування життя як чинник впливу на українські реалії. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент*. 2019. Вип. 35. С. 137-142.
27. Говорушко Т. А., Стецюк В. М. Страхування: навч. посіб. / за ред. Т. А. Говорушко. Львів : Магнолія 2006, 2014. 328 с.
28. Гринчишин Я. М., Грищук Т. В. Страхування життя як інноваційний продукт на страховому ринку України. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7438> (дата звернення 1.12.2019).
29. Доманчук А. І. Нормативно-правове регулювання страхової діяльності як складова забезпечувальної підсистеми управління фінансами страхових компаній. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/187.pdf> (дата звернення 10.11.2019).
30. Орланюк-Малицкая Л. А. Страхование : учебник. Москва : Юрайт, 2010. 828 с.
31. Рудь І. Ю. Теоретичні основи страхування життя в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Випуск 16. С. 787-792.
32. Страхування : практикум: навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і доп. / За ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2011. 607 с.
33. Шолойко А. С. Ринок страхування життя в Україні та його інфраструктура. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 5. С. 32-36.
34. Ткаченко Н. В. Страхування : навч. посіб. Київ: ЛіраК, 2007. 376 с.

ІНТЕРНЕТ-САЙТИ

1. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
2. Сервер Верховної Ради України: www.rada.gov.ua
3. Ліга страхових організацій України: <http://uainsur.com/>
4. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг: www.nfr.ua
5. Міністерство фінансів України: <https://minfin.com.ua/>
6. Форіншурер – Інтернет-журнал про страхування: <https://forinsurer.com/>
7. Страхування України – Інтернет-проект: <https://www.ukrstrahovanie.com.ua/>

РОЗДІЛ 3. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Звіт про виконання ІНДЗ подається у вигляді скріплених аркушів формату А4 (реферату) з титульною сторінкою стандартного зразка і внутрішнім наповненням із зазначенням усіх позицій змісту завдання (за обсягом до 20 арк.).

Доповідь за результатами виконання ІНДЗ проводиться на семінарському (практичному) занятті згідно з планами семінарських (практичних) занять.

РОЗДІЛ 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

ІНДЗ оцінюється за такими критеріями:

- самостійність виконання;
- логічність і послідовність викладення матеріалу;
- повнота розкриття теми;
- обґрунтованість висновків;
- використання статистичної інформації та довідкової літератури;
- можлива наявність конкретних пропозицій;
- якість оформлення.

Оцінювання індивідуальних завдань проводять за 5 бальною шкалою:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Робота виконана та захищена згідно графіка, з поясненнями та висновками і в повному обсязі	5
Робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог	4
Робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог	3
Робота не захищена та виконана з порушенням методичних рекомендацій	1-2
Робота не виконана	0